

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Farmaceutyczny
Collegium Medicum w Bydgoszczy

prof. dr hab. n. med. Barbara Zegarska
Katedra Kosmetologii i Dermatologii Estetycznej
CM w Bydgoszczy, UMK w Toruniu
85-067 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 13-15
e-mail: bzegarska@cm.umk.pl
tel. (52) 585 34 24

Bydgoszcz 25.05. 2023 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. med. Idy Yurtsever pt. „Ocena psychometryczna osób zgłaszających się po poradę z zakresu dermatologii estetycznej.”

W związku z co raz większą popularnością zabiegów z zakresu dermatologii estetycznej, obserwuje się stały wzrost liczby wykonywanych zabiegów. Dla części pacjentów, są to tylko zabiegi estetyczne, ale również dla dużej grupy są to zabiegi poprawiające jakość życia, likwidują defekty skóry oraz zmniejszają objawy starzenia się skóry. Poprawa jakości życia zwłaszcza u osób z widocznymi defektami i korzystanie z zabiegów estetycznych to pewien rodzaj psychoterapii. Należy jednak podkreślić, że w związku z zwiększoną ilością wykonywanych zabiegów rośnie również ilość objawów niepożądanych jak i ilość pacjentów, którzy są niezadowoleni z efektów. To niezadowolenie może być związane nie tylko z małym efektem samego zabiegu, ale również z wyobrażeniem siebie po zabiegu jak i nierealnymi oczekiwaniami pacjentów. Nie wiemy czy też trudno określić, gdzie przebiega granica między niewinnymi zabiegami upiększającymi, a niezdrowymi modyfikacjami własnego ciała? Być może przed zabiegiem powinno się wykonać badanie u pacjenta w kierunku zaburzeń oceny własnego ciała. Niektóre środowiska chirurgów plastycznych, biorąc pod uwagę aspekt psychologiczny, stworzyły specjalne programy przedoperacyjne, mające na celu weryfikację prawdziwych potrzeb pacjentów, co

niestety nie jest powszechnie praktykowane w środowisku polskiej dermatologii estetycznej czy chirurgii plastycznej. Jest o tyle ważne, że spora grupa to pacjenci cierpiący na dysmorfofobię (BDD). Wykazano, że około 76% pacjentów cierpiących na BDD poddaje się zabiegom estetycznym w celu uzyskania rzekomej poprawy wyimaginowanych defektów w ich wyglądzie fizycznym. Niestety brak rozpoznania BDD wśród pacjentów estetycznych prowadzi nie tylko do zwiększonego ryzyka niezadowolenia z zabiegu, ale też opóźnienia wdrożenia niezbędnego leczenia psychiatrycznego.

Uważam, że problem badawczy podjęty przez Doktorantkę jest bardzo istotny. Jego zwieńczeniem jest praca doktorska pt. „Ocena psychometryczna osób zgłaszających się po poradę z zakresu dermatologii estetycznej.” pod kierunkiem promotora prof. dr hab.n.med. Jacka. Szepietowskiego.

Rozprawa doktorska lek. med. Idy Yurtsever ma charakter cyklu czterech publikacji o łącznym współczynniku **Impact Factor IF: 9,732** punktów, a sumaryczna punktacja **MNiSW** wynosi **320,00** punktów. Prace zostały opublikowane w latach 2021, 2022 i 2023. W każdej z nich Doktorantka jest pierwszym autorem, co świadczy o wiodącym wkładzie doktorantki w powstanie prac i dodatkowo podnosi wartość tej rozprawy. Prace te opisują oryginalne wyniki badań, interpretację ich oraz dyskusję uzyskanych wyników badań i ukazały się w renomowanych czasopismach takich jak: **Advances in Dermatology and Allergology, Journal of Clinical Medicine i Science Progress.**

Przedstawiona do oceny praca cechuje się starannością edytorską i ma typowy układ dla rozpraw doktorskich. Składa się ze wstępu, celu pracy, wykazu publikacji wchodzących w skład rozprawy, materiału i metodyki badań, omówienia publikacji będących przedmiotem rozprawy i wniosków, bibliografii, streszczenia w języku angielskim. Dodatkowo Autorka dołączyła Zgodę Komisji Bioetycznej, CV, dorobek naukowy i oświadczenia wszystkich współautorów publikacji.

Zasadniczym celem pracy było przeprowadzenie szeroko podjętej oceny obrazu ciała oraz zaburzeń dysmorficznych wśród pacjentów poddawanych zabiegom z zakresu dermatologii estetycznej. Doktorantka postawiła 13 celów szczegółowych.

1. Wybór odpowiednich narzędzi diagnostycznych, służących do oceny postrzegania własnego ciała (COPS, AAI, FAS, BAS-2, BSQ-34, RSES).

2. Stworzenie polskiej wersji językowej Przesiewowego Kwestionariusza Procedur Kosmetycznych (COPS – Cosmetic Procedures Screening Questionnaire).
3. Stworzenie polskiej wersji językowej Inwentarza Niepokoju o Wygląd (AAI – Appearance Anxiety Inventory).
4. Stworzenie polskiej wersji językowej Kwestionariusza Oceny Sylwetki (BSQ – Body Shape Questionnaire).
5. Stworzenie polskiej wersji językowej Skali Uznanie Funkcjonalności Ciała (FAS – Functionality Appreciation Scale).
6. Ocena częstotliwości występowania zaburzeń dysmorficznych u osób poddających się zabiegom estetycznym.
7. Określenie zależności między występowaniem zaburzeń dysmorficznych, a takimi czynnikami jak: wiek, płeć, BMI, wcześniejsze zabiegi, historia leczenia psychiatrycznego, status finansowy czy stopień edukacji.
8. Ocena poziomu doceniania własnego ciała u osób poddających się zabiegom estetycznym.
9. Określenie zależności między poziomem doceniania własnego ciała, a takimi czynnikami jak: wiek, płeć, BMI, wcześniejsze zabiegi estetyczne, historia leczenia psychiatrycznego, status finansowy czy stopień edukacji.
10. Ocena obrazu ciała u osób poddających się zabiegom estetycznym.
11. Określenie zależności między obrazem ciała, a takimi czynnikami jak: wiek, płeć, BMI, wcześniejsze zabiegi estetyczne, historia leczenia psychiatrycznego, status finansowy czy stopień edukacji.
12. Ocena samooceny u osób poddających się zabiegom estetycznym.
13. Określenie zależności między samooceną, a takimi czynnikami jak: wiek, płeć, BMI, wcześniejsze zabiegi estetyczne, historia leczenia psychiatrycznego, status finansowy, stopień edukacji.

Na rozprawę doktorską składają się cztery prace oryginalne.

1. Cosmetic Procedure Screening Questionnaire (COPS): creation and validation of Polish language version. *Adv Derm Alergol.* 2021 Oct; 38(5):881-886, IF: 1,664 pkt, MEiN/KBN: 70,00 pkt.

2. Appearance Anxiety Inventory (AAI): creation and validation of the Polish language version. *Adv Derm Alergol.* 2022 Oct; 39(5):940-943, IF: 1,664 pkt, MEiN/KBN: 70,00 pkt.
3. Body Shape Questionnaire-34 (BSQ) and Functionality Appreciation Scale (FAS) - pertinent body image screening tools: Creation and validation of Polish language versions *Sci Prog.* 2022 Jul-Sep;105(3), IF: 1,44 pkt, MEiN/KBN: 40,00. pkt
4. To inject or to reject? The body image perception among aesthetic dermatology patients. *J. Clin. Med.* 2023 Jan; 12(1), IF: 4,964, MEiN/KBN: 140,00 pkt.

Jednym z elementów pracy było przetłumaczenie oraz zwalidowanie odpowiednich narzędzi diagnostycznych, służących do oceny szeroko pojętego samopozostregania. W cyklu trzech prac walidacyjnych Doktorantka wykazała przydatność zastosowania przetłumaczonych narzędzi diagnostycznych, tj. COPS, AAI, BSQ-34 i FAS do oceny psychometrycznej polskojęzycznych pacjentów. W czwartej pracy pt. "To inject or to reject? The body image perception among aesthetic dermatology patients" przy zastosowaniu czterech, wcześniej przygotowanych, nowych kwestionariuszy oraz dwóch dodatkowych, zwalidowanych w przeszłości, Autorka dokonała oceny psychometrycznej osób poddających się zabiegom dermatologii estetycznej. Zgodnie z wcześniejszymi założeniami, częstość występowania BDD w grupie pacjentów poddających się zabiegom estetycznym była wysoka (7,28% - 11,17%,). Wyraźne zaniepokojenie kształtem własnego ciała zaraportowało 9,47% osób, a niską samoocenę 11,65% badanych. Jednym z najbardziej zaskakujących wniosków z badania była duża zależność statusu materialnego z wszystkimi badanymi elementami, tj. podatnością na BDD, niskim docenianiem własnego ciała, słabym obrazem własnego ciała oraz niską samooceną.

Na podstawie przeprowadzonych w niniejszej rozprawie doktorskiej badań, Doktorantka sformułowała siedem wniosków, które w pełni odpowiadają założonym celom pracy.

1. Stworzone i zwalidowane polskie wersje językowe kwestionariuszy COPS, AAI, BSQ-34 i FAS są przydatnymi instrumentami do oceny psychometrycznej polskojęzycznych pacjentów.

2. Duży odsetek pacjentów poddających się zabiegom estetycznym (7,28%-11,1%) wykazuje objawy BDD, przy czym brak jest różnic w częstości występowania BDD pomiędzy płciami.
3. U około 10% osób poddających się zabiegom estetycznym stwierdza się wyraźne zaniepokojenie obrazem własnego ciała, jak i niską samoocenę.
4. Istotne korelacje pomiędzy zaburzeniami dysmorficznymi, obrazem ciała, docenianiem własnego ciała oraz samooceną wskazują na liczne powiązania powyższych elementów.
5. Osoby z wyższym BMI charakteryzują się większym ryzykiem rozwoju BDD, częstszym niezadowoleniem z własnego ciała i gorszym obrazem własnego ciała.
6. Niższy status materialny ma związek z podatnością na BDD, niskim docenianiem i gorszym obrazem własnego ciała oraz niską samoocenę.
7. Wcześniejsze leczenie psychiatryczne łączy się z większym ryzykiem wystąpienia BDD, brakiem satysfakcji z obrazu własnego ciała, niższym poziomem doceniania własnego ciała i niską samoocenę.

Podsumowanie i wniosek końcowy

W mojej opinii wyniki badań Doktorantki są istotnym osiągnięciem naukowym. Doktorantka dobrze zaplanowała badania naukowe, właściwie je przeprowadziła i poprawnie zinterpretowała wszystkie wyniki. Szczegółowe cele pracy zostały dobrze sformułowane, po których następują takie rozdziały jak: omówienie materiału i metodyki badań, wyniki badań, dyskusja i wnioski. Siedem wyciągniętych wniosków w pełni odpowiada założonym celom pracy.

Podsumowując, rozprawa doktorska lek. med. Idy Yurtsever stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego, świadczy o dojrzałości naukowej i klinicznej oraz umiejętności Doktorantki do prowadzenia badań naukowych zwłaszcza, że lek. med. Yda Yurtsever sama to podkreśla: *„Ocena psychometryczna pacjentów poddających się zabiegom estetycznym jest to temat warty przeprowadzenia bardziej szczegółowych, wielośrodkowych badań na większej liczbie pacjentów, z zastosowaniem grupy kontrolnej oraz z większym zaangażowaniem populacji męskiej. Zadowolenie z leczenia estetycznego uzależnione od rodzaju wykonywanego zabiegu również mogłoby być przedmiotem dalszych badań”*.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o przyjęcie ocenionej pracy jako rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i dopuszczenie lek. med. Idy Yurtsever do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ust.1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 - Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1668). Ze względu na szczególną wartość merytoryczną pod względem naukowo-poznawczym, społecznym a zwłaszcza klinicznym i praktycznym zwracam się do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu z wnioskiem o jej wyróżnienie.

Za szczególne zalety ocenianej pracy doktorskiej uznaję :

1. Wybranie ciekawego i niezwykle istotnego tematu pracy doktorskiej mającego duże znaczenie zarówno naukowo-badawcze, praktyczne a zwłaszcza kliniczne i społeczne.
2. Autorka wykazała się bardzo dużą rzetelnością i pracowitością.
3. Uzyskanie ciekawych i bardzo wartościowych wyników stanowiących uzupełnienie problematyki jakim jest wykonywanie zabiegów z zakresu dermatologii estetycznej.
4. Mam nadzieję, że cykl tych prac stanowi początek dalszych badań w tym niezwykle ciekawym temacie o czym świadczą liczne wystąpienia na konferencjach krajowych i międzynarodowych jak również inne publikacje Doktorantki.

B. Zygarska